

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 85. ANULU XVIII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditiunea foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu pnenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelaltepartii ale Transilvaniei si pen.

Sabiu, in 25 Octombre (6 Noev.) 1870.

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 po 1/2 anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru int'ia ora cu 2. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3/2 cr. v. a.

Invitare

la pnenumeratiune pentru protocolulu congresului nationalu bisericescu alu romaniloru de religiunea gr. or. din Transilvania, Banatu si Ungaria tienutu in 1 Octobre si urmat'oriele dile ale anului 1870. Pretiulu unui esemplariu e 1 fl. val. austr.

Timpulu pnenumeratiunei dura pana la 1-lea Ianuariu 1871, si colectantii suntu rugati a inainta banii de pnenumeratiune pana la soroculu prefitu, caci altcumu nu se voru socoti de bani de pnenumeratiune.

Directiunea tipografiei archidiecesane.

Dela Congressu.

Siedinti'a a XII (continuare).

Presidiulu pune acum la ordinea dilei raportulu comisiunei 1-me.

Babesiu, ca referintele comisiunei esplicandu motiue, pentru care comisiunea a aflatu cu cale a propune congresului representatiunea proiectata catra Maj. Sea, si aratandu diferenti'a intre parerea majoritatiei si minoritatiei din comisiune, recomanda proiectulu spre primire de basa pentru desbaterea speciale.

Besianu recunoscundu in principiu punctele de manecare ale propunerii comisionale, si declarandu-se ca elu inca privesce partea ce se refere la modificatiunile facute pentru frontaria militara, aceea o primesce si elu preste totu; ier' in casu se tiene de partea prima referitiua la modificariile facute pentru provincialu, in privinti'a acelor'a face urmat'orea contr'apropunere.

„Maiestate c. r. apostolica,
prea indurate Dómne!

Grati'a, carea M. Vóstra, — v'a-li induratu a ferici biserica nóra, nici odata n'a fostu mai imbucuratoare pentru credinciosulu cleru si poporu gr. or. romanu din Ungaria si Trannia, ca atunci cându Maj. Vóstra la finea anului 1864 a-ti binevoitu a implini dorinti'a nóra cea mai ferbinte prin reinfintiarea vechiei nóstre metropolie din Transilvania.

1. Bucuri'a si mánghiarea nóra a fostu si mai mare, cându am vedutu, ca din ingrigirea parintésca a M. Vóstre, Metropoli'a nóra romana in a. 1868 s'a inarticulat' intre legile patriei, si s'a prevedutu cu prea inalt'a santiunare, prin carea garatandu-se autonomi'a bisericeii nóstre, ni s'a datu dreptulu in adunariile nóstre bisericesci a regulá administre si conduce intre marginile legii independente tóte afacirile nóstre bisericesci scolare si fundatiunale.

2. Tóte aceste, de o parte ne-au datu destula dovada despre parintésca ingrigire si intentiunea cea buna a Maj. Vóstre catra noi, ier' de alta parte ni a oferitu ocaziunea de multu dorita a ne aduna intr'unu congresu nationalu bisericescu in a. 1868 pentru compunerea unui statutu organicu, care Maj. Vóstre in 28 Maiu 1869 V'ati induratu pré gratiosu alu si sanctioná.

3. Considerandu tóte aceste, congresulu presinte coadunatu pentru prim'a ora pre basea statutulu organica sanctionatu prin Maj. Vóstra, ca reprezentate adeverat' si legatu alu clerulu si poporulu credinciosu din intréga metropoli'a romana de relig. gr. or. se sentiesce indetoratu cu supunerea omagiale a-si esprime cea mai profunda multiamita si recunoscinti'a, cu atáta mai multu, caci aceste suntu telu atáte fapte epocale in istoria bisericeii nóstre.

4. Dara cându ni lámá indrasnéla cu alipire

fiasca a descoperi bucuri'a, multiamita si recunoscinti'a nóra nemarginita pentru ingrigirea parintésca, si pentru grati'a Maj. Vóstre, — indemnati de acésta gratia nu potemu retecea temerile nóstre provenite din aceea impregiurare ca in statutul nóstru org. cu ocaziunea prea inaltei sanctionári s'au petrecutu unele modificári fára conlucrarea congresulu nóstru.

5. De si acele modificári suntu de o natura din carea nu potemu deduce intentiunea de a se vetemá interesele bisericeii nóstre, — de si credemú ca introducerea unilateral' a modificárilor provine numai de acolo, ca congresulu nóstru din 1868 s'a disolvatu de sine inainte de prea inalt'a santiunare a stat. org. si ásiá lipsea acelu organu, caru'a s'aru fi potutu comunicá, modificáriile intentionate. — de si vomu a presupune, ca acele modificári suntu facute numai cu intentiunea buna de a se pune cátu mai curendu in lucrare acelu statutu organicu — totusi fiindu-ca acésta s'a intemplat' unilateralu, fára conlucrarea nóra, temendu-ne nu cum-va acestu casu se prejudece viitoriulu — cu supunere omagiale, venimú a rogá pre Maj. Vóstra, cá se Ve indurati pré gratiosu a ni asigurá si a ne dá garanti'a ca astfelu de casuri in viitoriu nu ne voru intim. piná si ca din acestu casu nu se va formá nece cându unu precedentu prejudeciosu autonomiei bisericeii nóstre.

6. In cátu pentru meritu modificárilor din cestiune desi unele dintre ele strinsu luate, apartienu de afacirile nóstre interne bis., totu-si fiindu ca ele nu impedeoa propasirea nóra, suntemu aplicati de asta-data a le priimi rezervandu-ne dreptulu cu ocaziunea eventualei revisiuni a statut. org. a le lua in mai de aproape considerare.

7. Ier' pentru viitoriu, de ore ce acum ne aflám pre o cale legale si suntemu fericiti a gustá fructele sanetóse ale autonomiei nóstre bis., nu potemu intrelasá a nu rogá pre Maj. Vóstra c. r. ap. cu cea mai profunda umilinti'a, ca tóte strafomarile, ori cátu de mici, neesentiale si grabnice ce s'aru aflá de lipsa a se face in statutul nóstru org. sa nu se intemple nici odata, fára conlucrarea nóra, caci altcumu tóte drepturile nóstre autonome garantate prin Maj. Vóstra, aru deveni ilosorie, aru periclitá interesulu si autonomi'a bisericeii nóstre, ceea-ce n'a potutu fi intentiunea Maj. Vóstre, — cându V'ati induratu a sanctioná acestu statutu organicu. —

si o recomanda congresulu spre primire. Macelariu propune inchecerea desbaterei generale, si trecerea ia desbatere speciale. Dep. Borlea nu consente cu propunerea dep. Besianu, bá inca cere ca si la desbaterea speciale sa se ia de basa propunerea minoritatiei din comisiune.

G. Ioanovicu cere cá referintele sa spuna, care este votulu minoritatiei, cá sa lu cunóscmú. Referintela da in acésta privinti'a deslucire adaogandu, ca in cestiunea principale contr'apropunerea dep. Besianu esprima votulu minoritatiei din comisiune, pre care minoritate au formatu in acésta privinti'a dep. Ioanovicu si Moldovanu

Macelariu róga pre referintele sa spuna, ca votulu minoritatiei de care a amintitu dep. Borlea: este obiectu de desbatere generale séu speciale? si déca este de desbatere speciale, atunci sa se inchee desbaterea generale, si sa se faca votare mai intaiu asup'ra contr'a proiectulu dep. Besianu.

Presidiulu dice: bine a observatu referintele ca suntemu intr'o cetate, care amu fact'o noi, dara mai adauge ca au avutu si alta influinti'a a ajutá la facerea cetatiei acéstei'a anume statulu, si atunci s'a facutu totu de o data o gaura in cetatea nóra, dupa principiulu dominatoriu alu stateloru moderne; care dreptulu vedemú numai de cátu in

legea, ce re garantéza metropoli'a, unde se dice ca este autonoma in tóte afacirile, inse intre marginile, ce se atinge de schimbáril' facute in statutu din partea regimulu, presidiulu analisandu-le un'a cáte un'a, si esprima opiniunea si recomanda, cá congresulu se róge pre M. j. Sea, prescurtu, sa demande regimulu a recede dela modificatiunile facute.

Presidiulu pune acum la votisare contra-propunerea dep. Besianu prin sculare si sculându-se pucini pentru ea, acésta propunere nu se primesce.

Deci se trece la desbaterea speciale asup'ra proiectulu comisiunei, se ceteasca proiectulu de representatiune din punctu in punctu, care pana la punctulu 4 se primesce fára desbatere cu unic'a observatiune ca in locu de „legea tierel“ sa se dica „legea patriei“.

La p. 4 care definesce dreptulu de supraveghiare alu statulu la deosebesce prin acésta definiere de dreptulu absolutu, de tutela, presidiulu face observarea, ca acestu punctu e unu pleonasmu, si cere a se sterge cu atátu mai verosiu, caci prin definitiuni de aceste nu ispravimú nimic.

Dep. G. Pop'a, cere a se sterge amentirea ca Majest. Sea este patronulu bis. nóstre, si adaogendu ca canónele bisericeii nóstre nu recunósce patronati'a, ceea ce afirmandu-se din mai multe párti, referentele se invoiesce a sterge.

Dep. Besianu e de parere ca aru trebui sa dámu multiamita Majest. Sele pentru sanctionarea statutulu org. si inarticularea metropoliei, ce aru fi sa se alature cá alinea a 3-a la punctulu din cestiune, si face urmat'orea propunere (vedi p. 3 in contr'a propunerea lui Besianu.)

Dep. Babesiu privesce propunerea antevorbitoriulu cá de sine singura statat'ore, carea nu are locu aicea.

Dep. Macelariu, este pentru considerarea adaosulu propusu de dep. Besianu.

Dep. Dr. Mocioni spriginesce pasagiulu din cestiune din proiectu dicendu, ca este neaperata trebuintia de elu; in cátu pentru propunerea dep. Besianu, crede ca aceea nu se póte respectá la acestu locu, si este si de prisosu.

Dep. M. Romanu crede ca amintirea de moralitatea publica in dreptulu de suprema inspectiune, nu aru fi a se face, pentru ca tocmai bis. este carea ingrigesce de moralitatea publica.

Dep. I. Ioanovicu, din motivulu ca nu e cu cuviinti'a, cá congresulu fatia cu M. S. sa privesca modificatiunile facute in statutu de propositiune partinense propunerea dep. Besianu.

Dep. Pope'a dice, ca nu e contr'a pasagiulu comisiunei, ci crede ca propunerea dep. Besianu inca are locu, fiindu ca odata s'au multiamitu M. Sele, pentru restaurarea Metropoliei, iera acum'a vomu a multiamiti pentru sanctionarea statutulu organica.

Dep. Borlea e de parere ca propunerea pentru multiamire póte din cuviinti'a a se faca de osebi, caci unde ne plangemú, nu e locu a si multiamiti.

Dep. G. Pop'a, este de parere a antevorbitoriulu, caci fára de aceea se afla la inceputu representatiunei, multiamirea si fericirea poporulu ortodoxu romanu din Ungaria si Trannia espressa.

Referentele reflectéza, ca comisiunea esmisa, au avutu a se ocupá numai de modificáriile facute in statutul org. si ca acum'a numai de aceste este vorb'a, iera deputatu Besianu déca vrei de a vorbesce de multiamita, atunci sa propuna alta comisiune speciala, carea sa se ocupe numai cu compunerea adresei de multiamita.

Presidiulu pune la votu. Punctele urmat'ore din adresa, se primescu fára combatere pana la alu 7-lea, prin carele se da

